

Innst. S. nr. 72

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra Stortingets presidentskap

Innstilling fra Stortingets presidentskap om Register for stortingsrepresentantenes verv og økonomiske interesser

Til Stortinget

INNLEDNING

I denne innstillingen fremmer Stortingets presidentskap forslag om at det etableres en obligatorisk registreringsordning for stortingsrepresentantenes verv og økonomiske interesser. Ordningen skal avløse det frivillige registeret som i dag er etablert for stortingsrepresentantene og regjeringens medlemmer. Reglene om hvilke verv og interesser som skal registreres, foreslås vedtatt av Stortinget og hjemlet i Stortingets forretningsorden (FO). Forslaget til nytt regelverk bygger i stor grad på de regler som i dag gjelder i den frivillige ordningen. Det foreslås dessuten at registeret legges ut på Stortingets nettsider slik at informasjonen blir lettere tilgjengelig. Videre foreslås enkelte mindre endringer når det gjelder de interesser som skal registreres.

GJELDENDE REGLER

Registeret for stortingsrepresentantenes økonomiske interesser ble etablert 1. januar 1991. Bakgrunnen for opprettelsen var et ønske om å få økt åpenhet omkring representantenes og regjeringsmedlemmenes økonomiske tilknytning til, eller verv i organisasjoner, selskaper, institusjoner mv., med de mulige bindinger slike interesser kunne innebære.

Deltakelse i registreringsordningen er frivillig og omfatter alle stortingsrepresentanter og regjeringens medlemmer. Bare eksistensen og arten av de forskjel-

lige interesser skal oppgis, ikke beløp, verdi eller mengde. Reglene for dagens ordning lyder:

"Registrering av økonomiske interesser

Stortingets presidentskap anbefaler at stortingsrepresentantene registrerer de økonomiske interesser som er spesifisert nedenfor under punktene 1-11 i avsnitt I – på den måte og under de vilkår som er beskrevet i avsnittene II, III og IV. Det samme gjelder vararepresentanter som blir fast møtende eller som i realiteten må anses som fast møtende i forbindelse med permisjoner av lengre varighet.

Medlemmer av Regjeringen har anledning til å registrere sin økonomiske interesser i Stortingets register etter de regler som her er gitt for stortingsrepresentanter.

Bare eksistensen og arten av de forskjellige interesser skal oppgis, ikke beløp, verdi eller mengde.

I. Registreringspliktige interesser

1. Verv i private eller offentlige selskapers og interesseorganisasjoners styrende organer. For det enkelte verv opplyses om det mottas godtgjørelse for vervet. Vervets art og selskapets navn oppgis.
2. Lønnet stilling eller engasjement, herunder konsulentoppdrag, som kommer i tillegg til vervet som representant. Stilling/engasjement og arbeids-/oppdragsgiver oppgis.
3. Selvstendig inntektsbringende virksomhet som utøves i tillegg til stortingsarbeidet, herunder f.eks. virksomhet som gårdbruker, lege, advokat, journalist etc. Arten av virksomheten oppgis.
4. Navn på selskaper, organisasjoner, institusjoner eller enkeltpersoner som yter vedkommende representant økonomisk støtte, herunder materielle fordeler, sekretærbistand o.l., og som kommer i tillegg til de midler Stortinget eller vedkommende parti stiller til rådighet.
5. Reiser/besøk til utlandet hvor utgiftene ikke i sin helhet bestrides av statlige midler, av det parti representanten tilhører eller av representanten privat, når reisen/besøket har tilknytning til vedkommendes virksomhet som representant. Hvem

som bar utgiftene, navn på besøkslandet og tidspunkt for reisen oppgis.

6. Gave eller annen økonomisk ytelse eller fordel, verd mer enn kr 2 000, mottatt fra offentlig myndighet, organisasjon eller enkeltperson i annet land, når ytelsen har tilknytning til vedkommendes virksomhet som representant. Giverens navn, ytelsens art og tidspunktet for ytelsen oppgis.
7. Fast eiendom som har betydelig verdi og som benyttes i næringsvirksomhet. Eiendommens betegnelse og i hvilken kommune den ligger, oppgis.
Eiendom som i det vesentlige tjener som bolig eller fritidsbolig, registreres ikke etter dette punkt. Det samme gjelder våningshus og driftsbygning på gårdsbruk.
8. Gave verd mer enn kr 2 000 fra innenlandsk giver, når gaven har tilknytning til vedkommendes virksomhet som representant. Giverens navn, gavens art og tidspunktet for gaven oppgis.
9. Selskapsinteresser (aksjer, andeler m.v.) som overskrider én prosent av selskapskapitalen, og som vedkommende selv eier. Selskapets navn oppgis. Utbytte av selskapsinteressene oppgis ikke.
10. Avtaler av økonomisk karakter med tidligere arbeidsgiver, herunder avtaler om fortsatt lønnsutbetaling eller opprettholdelse av velferdsfordeler, pensjonsrettigheter og lignende i den tid vedkommende er medlem av Stortinget.
11. Ansettelse, engasjement eller lignende avtale med fremtidige arbeidsgivere eller oppdragsgivere – selv om ansettelsen, engasjementet eller oppdraget først vil få virkning etter at vedkommende representant har trådt ut av Stortinget.

II. Gjennomføringen av registreringsordningen

1. Registreringen skal foretas innen én måned etter at nyvalgt Storting har trådt sammen.
Nye registreringspliktige opplysninger, eller endring av tidligere registrerte opplysninger, skal registreres innen én måned etter at de nye opplysninger forelår.
2. Registrering skal skje overfor den tjenestemann som utpekes av Stortingets presidentskap. De skjemaer som forutsettes benyttet ved registreringen, skal godkjennes av Presidentskapet.
3. Når det registreres nye opplysninger eller endringer i den tidligere foretatte registrering (nr. 1 annet ledd), skal vedkommende representants tidligere registrerte data arkiveres samtidig som registeret oppdateres med de nye opplysninger. Denne oppdateringen skal gjennomføres innen ti dager etter at representanten har registrert nye opplysninger.
4. De registrerte opplysninger skal makuleres og slettes fra registeret etter fire år fra den tid vedkommende trådte ut av sitt siste verv på Stortinget eller i Regjeringen.
5. Ønsker en person som er registrert, å tre ut av registeret, skal alle opplysninger vedrørende denne makuleres og slettes innen en måned.

III. Offentlighet

Innen 20 dager etter at registreringsfristen er utløpt etter nyvalg, skal registeret være tilgjengelig for allmennheten ved henvendelse til den tjeneste-

mann som forestår registreringen (avsnitt II nr. 2), eller ved gjennomsyn av et eksemplar av registeret som til enhver tid skal være utlagt ved Stortingets ekspedisjonskontor."

OMLEGGING FRA ET FRIVILLIG TIL ET OBLIGATORISK REGISTER

Presidentskapet viser til at det helt siden registeret ble opprettet har vært frivillig både for representantene og regjeringsmedlemmene å delta i registreringsordningen, men de som deltar, forplikter seg til å akseptere alle reglene om hva som skal registreres. Man har med andre ord ikke kunnet velge hvilke interesser man vil registrere dersom man først deltar i ordningen. Registeret opplyser navn også på dem som ikke ønsker å registrere sine interesser. Selv om registreringsordningen har vært frivillig, har det kun vært et fåtall representanter som ikke har ønsket å la sine interesser registrere; og pr. i dag gjelder dette kun to representanter.

I tilsvarende regler i Sverige og Danmark ble det også lagt opp til frivillig deltakelse, men i Sverige er det nå vedtatt at registeret for medlemmene i Riksdagen skal være obligatorisk. Også registreringsordningen i det britiske parlamentet, som i stor grad tjente som mønster for våre regler, er obligatorisk og inngår som en del av et større regelverk om etisk fremferd.

Presidentskapet peker på at formålet med registeret har vært å skape større åpenhet omkring representantenes verv og økonomiske interesser. De interessekonflikter som eventuelt måtte oppstå mellom vervet som stortingsrepresentant og private økonomiske interesser, vil dermed kunne komme til offentlighetens kunnskap.

Det gjelder svært få formelle begrensninger mht. hvilke stillinger representantene kan ha eller hvilken virksomhet de kan drive ved siden av å være representanter. Stortinget gjorde i 1977 et vedtak som anbefaler at representantene ikke bør inneha verv i bedriftsforsamlinger eller styrer i bedrifter eller institusjoner som er underlagt Stortingets kontrollmyndighet, eller i organer som forbereder saker som Stortinget senere fatter beslutning om. Det er imidlertid ikke noe formelt *forbud* mot å inneha slike verv. Representantene er i prinsippet heller ikke inhabile til å delta i Stortingets behandling av saker som angår organisasjoner eller virksomheter de har en personlig økonomisk tilknytning til. Ut fra formelle hensyn er det således ikke påkrevet å føre en oversikt over representantenes verv og økonomiske interesser. Presidentskapet mener likevel at nasjonalforsamlingens autoritet og integritet er best tjent med å fjerne ethvert grunnlag for mistanke om at representantene handler ut fra skjulte motiver.

For at registreringsordningen fullt ut skal fylle sitt formål, mener Presidentskapet at de beste

grunner taler for at registeret gjøres obligatorisk. Selv om det til nå har vært svært god oppslutning om registeret, er det ikke tilfredsstillende at representantene kan velge å avstå fra å delta. Dette gjør at registeret har mindre verdi som informasjonskilde, og det skaper unødvendig usikkerhet om opplysninger offentligheten burde kjenne til, kommer frem. For at registeret skal ha den nødvendige troverdighet, må opplysningene være både korrekte og fullstendige. Offentligheten bør kunne basere seg på at det ikke foreligger interesser av den typen registeret omfatter dersom det ikke står der. Når Stortinget selv gir informasjon om slike sammenhenger, kan alle spørsmål rundt representantenes standpunkter og motiver drøftes på et saklig og korrekt grunnlag.

Det er forutsatt i Grunnloven § 66 at Stortinget skal vedta en forretningsorden (FO), og bestemmelsen fastsetter at "Efter den der vedtagne Orden er Enhver pliktig at rette sig". Forretningsordenen regulerer i første rekke forhold knyttet til Stortingets prosedyrer ved behandlingen av saker. Presidentskapet mener likevel at den type forpliktelser det her er snakk om, også ligger innenfor de forhold som kan hjemles i forretningsordenen. Det er viktig med et klart, formelt grunnlag for registreringsplikten. En obligatorisk registreringsordning bør derfor etter Presidentskapets syn hjemles i FO, mens de mer detaljerte bestemmelsene gis i et eget reglement.

Presidentskapet har drøftet behovet for å knytte egne sanksjoner til brudd på registreringsplikten. Presidentskapet mener imidlertid at brudd på disse reglene ikke kommer i noen annen stilling enn brudd på FO i sin alminnelighet, og legger ikke opp til spesielle sanksjoner dersom noen ikke skulle overholde registreringsplikten. Det forutsettes at representantene vil følge opp registreringsplikten på linje med øvrige plikter knyttet til Stortingets arbeid.

Presidentskapet foreslår etter dette en ny § 60 a i FO som skal lyde:

"Storingsrepresentantene skal registrere de verv og økonomiske interesser som fremgår av Reglement om register for stortingsrepresentantenes økonomiske interesser, på den måte og under de vilkår som beskrevet i dette reglementet. Det samme gjelder vararepresentanter som møter fast for en innvalgt representant."

Presidentskapet viser til at også regjeringsmedlemmer i dag kan delta i Stortingets registreringsordning. Et felles register er hensiktsmessig. Når ordningen nå gjøres obligatorisk for representantene og hjemles i FO, forutsettes det at regjeringen vurderer hvordan registreringsordningen for statsrådene bør være. Det vil ikke være naturlig om regjeringsmedlemmer fortsatt inngår i registeret dersom den frivillige registreringen opprettholdes for disse.

PUBLISERING

Presidentskapet viser til at registeret til nå har vært tilgjengelig i papirutgave utlagt på Stortingets ekspedisjonskontor, og at opplysninger ellers blir utlevert på forespørsel til Stortingets administrasjon. Etter Presidentskapets syn er dette ikke tilfredsstillende når hensikten med registeret er at forbindelser representantene har til ulike organisasjoner, selskaper, eiendom mv. skal gjøres kjent.

Spørsmålet om publiseringsmåte var ikke aktuell den gang registeret ble opprettet, men med oppbyggingen av Stortingets nettsider har vi fått en informasjonskanal som er godt egnet til å formidle disse opplysningene på en effektiv måte. Presidentskapet bemerker at opplysningene i registeret kan bidra til å gi et mer fullstendig bilde av representantene, og være et tillegg til biografiske data og øvrige opplysninger om arbeidet i Stortinget. Elektronisk publisering av tilsvarende registre på Internett er bl.a. gjennomført i Danmark og i Storbritannia.

Det foreslås derfor at registeret gjøres tilgjengelig på Stortingets nettsider på en egnet måte.

HVILKE INTERESSER SKAL REGISTRERES?

Presidentskapet foreslår i stor grad en videreføring av gjeldende regler i det frivillige registeret når det gjelder spørsmålet om hvilke interesser som skal registreres. Enkelte endringer foreslås imidlertid – dels på bakgrunn av problemstillinger som har kommet opp i den tid registeret har vært i funksjon, dels for å få en bedre systematikk i regelverket.

Nedenfor gjennomgås forslaget til bestemmelser om registeret.

"I. Registerets formål og virkeområde

§ 1. Formålet med registeret er å gi en samlet informasjon om stortingsrepresentantenes verv og økonomiske interesser som har berettiget interesse for allmennheten.

Registreringsplikten omfatter alle verv og interesser som nevnt i dette reglementets §§ 2 til 11. Bare eksistensen og arten av de forskjellige interesser skal oppgis, ikke beløp, verdi eller mengde.

Reglementet gjelder for alle innvalgte stortingsrepresentanter og vararepresentanter som er fast møtende."

Innledningsvis foreslås en ny formålsbestemmelse, og regler som erstatter de innledende merknader fra Presidentskapet til nåværende regler.

En formålsbestemmelse vil være en skjønnsmessig regel, men de øvrige bestemmelser i reglementet konkretiserer hvilke opplysninger som skal gis, og gir dermed konkret veiledning om registreringsplik-

ten. De verv og andre økonomiske interesser som skal registreres, må være av en slik art at de har offentlig interesse. Det betyr at det finnes en nedre grense for hvilke opplysninger som bør kunne registreres, men denne grensen vil variere avhengig av interessens art. For eksempel er det grunn til å sette en lavere grense for hvilke gaver som skal registreres enn for eksempel hvilken lønn eller annen tilleggssinntekt man mottar. Utgangspunktet er at interesser som faller utenfor registreringsplikten, ikke skal registreres. Er det tvil om hvorvidt et forhold er registreringspliktig eller ikke, avgjøres spørsmålet av registerfører – eventuelt i samråd med Stortingets direktør, og med utgangspunkt i formålsbestemmelsen.

Det er i dag representantene selv som er ansvarlige for å inngi opplysninger slik at registeret er oppdatert til enhver tid. Dette prinsippet videreføres med de tidsfrister som fremgår av reglene i del II nedenfor.

Presidentskapet understreker at det fortsatt vil være slik at bare eksistensen og arten av de forskjellige interesser skal oppgis – ikke beløp, verdi eller mengde. Dette foreslås slått fast i § 1. Dette er ikke til hinder for at man i enkelte bestemmelser setter en nedre beløpsgrense for å skille mellom opplysninger som har interesse og forhold som bare angår ubetydelige verdier. Begrensningen i annet ledd er dels praktisk begrunnet; for å hindre at registreringsplikten blir for omfattende og arbeidskrevende for representantene, men er først og fremst begrunnet i hensynet til representantenes personvern og registerets formål. En for omfattende registreringsplikt vil kunne oppleves som en utidig utlevering av representantenes privatliv. Et svært detaljert register vil også fort omfatte lite relevante opplysninger. Det bemerkes at mange av opplysningene i registeret også kan finnes i andre offentlige kilder, men registeret vil gi en enkel sammenfatning som er lett tilgjengelig.

Presidentskapet anbefaler at reglene – som i dag – gjøres gjeldende for innvalgte stortingsrepresentanter og vararepresentanter som er fast møtende. Dette tas inn i § 1. I dag kan også representanter som "i realiteten" er fast møtende, velge å la seg registrere. Når reglene nå blir obligatoriske, er det etter Presidentskapets mening viktig å ha en klar grense for hvem som omfattes av forpliktelsen. Den gruppen det her er snakk om, er sammensatt og omfatter først og fremst vararepresentanter som fungerer ved lange sykefravær og andre langvarige permisjoner. Det er særlig i førstnevnte tilfeller vanskelig å forutsi hvor langvarige slike fravær kan bli, og det vil derfor være vanskelig å få en presis og praktikabel avgrensning. Denne regelen videreføres derfor ikke.

"II Registreringspliktige forhold

§ 2. *Verv i private eller offentlige selskapers og interesseorganisasjoners styrende organer, samt i*

statlig eller kommunalt organ. For det enkelte verv opplyses om det mottas godtgjørelse. Vervets art og navn på selskapet, organisasjonen eller organet oppgis. Ulønnede verv i politisk parti registreres ikke."

Bestemmelsen pålegger representantene å registrere verv de har i tillegg til stortingsvervet. Både betalte og ubetalte verv skal registreres, og det oppgis dersom det mottas godtgjørelse, men størrelsen på en eventuell godtgjørelse oppgis ikke.

I forhold til tidligere regler foreslår Presidentskapet at også verv i den offentlige *forvaltning* – både på lokalt og nasjonalt nivå – skal inkluderes i registreringsplikten. Bakgrunnen for dette er at Presidentskapet mener slike verv kan ha offentlig interesse på linje med verv i selskaper og organisasjoner. Registreringsplikten vil således bl.a. omfatte ulike kommunalpolitiske verv, som for øvrig også i dag i stor grad opplyses i registeret. *Lønnede* partiverv skal også oppgis her, for eksempel parlamentarisk leder eller leder eller nestleder i et politisk parti. Verv i partiorganisasjonen som ikke er lønnet, skal ikke oppgis. Dette foreslås presisert i bestemmelsen.

"§ 3. *Selvstendig inntektsbringende virksomhet som utøves i tillegg til stortingsarbeidet, herunder f.eks. virksomhet som gårdbruker, lege, advokat, journalist, frittstående konsulentoppdrag etc. Arten av virksomheten oppgis.*

Alle betalte oppdrag som nevnt i første ledd, og som representanten personlig tar del i omfattes, også om virksomheten/oppdraget formelt organiseres gjennom et selskap representanten eier selv, eller er medeier i.

Det angis særskilt om enkeltoppdrag, eller flere oppdrag innenfor samme kalenderår for samme oppdragsgiver, har gitt en godtgjørelse på mer enn 50 000 kroner."

Første ledd er en videreføring av gjeldende bestemmelser. Avhengig av type virksomhet vil det kunne variere hvordan bierverv mest hensiktsmessig kan organiseres. Enkelte utøver slik virksomhet gjennom å etablere et selskap – personlig eller med begrenset ansvar. Selskapet vil da stå som oppdragstaker, og inntekter fra virksomheten vil tilfalle selskapet – ikke representanten personlig. Presidentskapet mener imidlertid at det ikke er tilfredsstillende at opplysningsplikten i registeret avhenger av hvordan den inntektsbringende virksomheten er organisert. Hvis det i realiteten er representanten personlig som utfører et oppdrag for, eller selv driver en virksomhet, bør det ikke være avgjørende for registreringsplikten om virksomheten er organisert i selskapsform eller ikke. Dette foreslås presisert i § 3 annet ledd.

Presidentskapet understreker at det er representanten som er pålagt å opplyse de aktuelle oppdragene til registeret – ikke selskapet – og atplikten bare gjelder oppdrag som representanten utfører personlig.

Som det fremgår av § 9 nedenfor, skal selskaper representanten har en eierandel i på over 1 pst, registreres. Det vil med andre ord fremgå av registeret om vedkommende representant er eier i et selskap og således mottar eventuelt utbytte fra dette. Opplysningsplikten etter § 3 gjelder imidlertid ikke eierforholdet til selskapet, men inntektsbringende virksomhet representanten utfører for selskapet.

Bestemmelsen omfatter ellers nokså ulike forhold både mht. omfang og økonomisk verdi. I den grad det er hensiktsmessig, kan ulike enkeltstående oppdrag registreres i form av én felles referanse. Dette vil særlig gjelde virksomhet som består av mange, små enkeltoppdrag med ulike oppdragsgivere, typisk honorarer for foredrag eller avisartikler.

Presidentskapet viser til at oppdrag av denne karakter sjelden innebærer store enkeltutbetalinger. Man kan imidlertid ikke se bort fra at slikt oppdrag/arbeid i enkelte tilfeller kan gi en ikke ubetydelig inntekt for representantene. Presidentskapet mener derfor at oppdrag bør spesifiseres særskilt dersom de gir en betydelig inntekt for representanten (eller hans selskap). Det foreslås etter dette at enkeltoppdrag, eller flere oppdrag for samme oppdragsgiver som i løpet av samme år innbringer mer enn 50 000 kroner, skal opplyses særskilt.

"§ 4. Lønnet stilling eller engasjement som kommer i tillegg til vervet som representant. Stilling/engasjement og arbeids-/oppdragsgiver oppgis."

Bestemmelsen omfatter ansettelsesforhold representantene måtte ha i tillegg til stortingsvervet, og er en videreføring av gjeldende regel. Både varige og midlertidige stillinger registreres.

"§ 5. Avtaler om permisjon og avtaler av økonomisk karakter med tidligere arbeidsgiver, herunder avtaler om fortsatt lønnsutbetaling eller opprettholdelse av velferdsfordeler, pensjonsrettigheter og lignende i den tid vedkommende er medlem av Stortinget."

Bestemmelsen videreføres i hovedsak uendret i forhold til dagens regler. Regelen tar bare sikte på avtaler av økonomisk karakter, for eksempel avtaler om fortsatt lønnsutbetaling.

I henhold til arbeidsmiljøloven § 12-13 har kandidater som velges til Stortinget, rett til permisjon fra sin arbeidsgiver. Det kan reises spørsmål om en ren permisjonsavtale uten opptjening av lønns- eller tjenesteanseennitet, eller noen form for lønnsutbetaling

i permisjonstiden er å betrakte som en avtale av økonomisk karakter. Etter Presidentskapets syn bør også slike avtaler – som knytter representanten til en arbeidsplass når valgperioden er over – forstås som en avtale av økonomisk karakter, og derfor opplyses i registeret. Både lojaliteten som eksisterer i forhold til tidligere arbeidsgiver og forventningen om fremtidige inntekter gjør det naturlig å registrere slike avtaler. Dette foreslås presisert i bestemmelsen.

Noen representanter har i perioder delvis sysselsetting i sin tidligere jobb. Slike oppdrag føres under § 4.

"§ 6. Ansettelse, engasjement eller lignende avtale med fremtidige arbeidsgivere eller oppdragsgivere – selv om ansettelsen, engasjementet eller oppdraget først vil få virkning etter at vedkommende representant har trådt ut av Stortinget."

Bestemmelsen videreføres uendret, og tilsvarende § 5, men gjelder fremtidige arbeidsgivere. Også i disse tilfellene er det forventningen om fremtidig inntekt som skaper en tilknytning det er grunn til å opplyse om.

"§ 7. Navn på selskaper, organisasjoner, institusjoner eller enkeltpersoner som yter vedkommende representant økonomisk støtte, herunder materielle fordeler, sekretærbistand o.l., og som kommer i tillegg til de midler Stortinget eller vedkommende parti stiller til rådighet."

Denne bestemmelsen omfatter i motsetning til § 3 og 4 økonomisk støtte fra noen uten at representanten har påtatt seg noe oppdrag for, eller har noe ansettelsesforhold til vedkommende. Navn på bidragsyter oppgis uavhengig av størrelsen på beløpet som mottas.

"§ 8. Fast eiendom som har betydelig verdi og som benyttes i næringsvirksomhet. Dette gjelder også når eiendommen tilhører et selskap representanten eier selv eller er medeier i. Eiendommens betegnelse, og i hvilken kommune den ligger, oppgis."

Eiendom som i det vesentlige tjener som bolig eller fritidsbolig, registreres ikke etter denne bestemmelse. Det samme gjelder våningshus og driftsbygning på gårdsbruk."

Bestemmelsen må ses i sammenheng med opplysningsplikten for selvstendig næringsvirksomhet. Det foreslås en presisering slik at det uttrykkelig fremgår at bestemmelsen også omfatter næringseiendom som eies av et selskap der representanten er eier/medeier, jf. tilsvarende endring i § 3. Dersom representanten er deleier i en eiendom sammen med flere

– eventuelt i et selskap som eier en næringseiendom, vil det avgjørende for registreringsplikten være om den andel/del vedkommende eier må sies å ha "betydelig verdi".

"§ 9. Selskapsinteresser (aksjer, andeler m.v.) som overskrider én prosent av selskapskapitalen, og som vedkommende selv eier. Selskapets navn oppgis. Utbytte av selskapsinteressene oppgis ikke."

Bestemmelsen videreføres uendret i forhold til gjeldende regelverk. Som det fremgår skal utbytte av selskapsinteresse, for eksempel om det er mottatt aksjeutbytte, ikke oppgis. Det er selskapsinteresser som sådan som skal registreres. Det vises imidlertid til det som sies om oppdrag under § 3.

I tilsvarende regelverk i Danmark og Sverige er det faste nedre beløpsgrenser for når selskapsinteresser skal registreres. I Danmark er grensen på 75 000 DKR og i Sverige på 2 ganger basisbeløpet etter lov om allmän försäkring – (dvs. SEK 82 000 i 2008). *Presidentskapet* mener vår eksisterende regel gir en mer fleksibel løsning, og foreslår at 1 prosentgrensen videreføres.

"§ 10. Reiser/besøk til utlandet hvor utgiftene ikke i sin helhet dekkes av statlige midler, av det parti representanten tilhører eller av representanten privat, når reisen/besøket har tilknytning til vedkommendes virksomhet som representant. Hvem som bar utgiftene, navn på besøkslandet og tidspunkt for reisen oppgis."

Det foreslås ingen endringer i denne bestemmelsen i forhold til gjeldende regler.

Utenlandsreiser betalt av andre kan i noen grad være rene gaver, jf. nedenfor, men kan også være ledd i internasjonal, parlamentarisk virksomhet der oppdragsgiver for eksempel betaler reisen for medlemmene i et internasjonalt organ. Reiser skal uansett opplyses som nevnt i denne bestemmelsen.

"§ 11. Gave eller annen økonomisk fordel, verd mer enn 2 000 kroner, mottatt fra innenlandsk eller utenlandsk giver, når gaven/fordelen har tilknytning til vedkommendes virksomhet som representant. Giverens navn, fordelens art og tidspunktet for ytelsen oppgis."

Presidentskapet peker på at det ikke gjelder noe forbud for representanter mot å motta gaver med tilknytning til vervet. I en del tilfeller der gaver mottas, for eksempel på representasjonsoppdrag for Stortinget, er det naturlig å se gaven som overrakt til Stortinget som institusjon. Det er imidlertid også tilfeller der representantene mottar personlige gaver i forbin-

delse med oppdrag de utfører som har tilknytning til stortingsvervet. For ordens skyld bemerkes det at det selvsagt vil være straffbart for representantene å motta gaver på en slik måte at det anses som korrupsjon – jf. straffeloven § 276 a og b.

I dagens reglement er det gitt to bestemmelser om gaver med tilnærmet likt innhold – en som gjelder utenlandske givere og en for innenlandske givere. De to bestemmelsene foreslås samlet i samme bestemmelse uten at dette innebærer noen realitetsendring. Ordet "giver" skal således forstås slik at det også inkluderer dagens ordlyd i nr. 6 "offentlig myndighet, organisasjon eller enkeltperson i annet land". Det sentrale kriterium i bestemmelsen er at gaven må ha tilknytning til vedkommendes virksomhet som representant.

Den nedre verdigrensen på 2 000 kroner, som ble fastsatt sist i 1997, foreslås også videreført. Ordlyden i bestemmelsen forenkles noe idet det antas at "gave eller annen økonomisk fordel" er dekkende. Fordel er for øvrig også det uttrykk som brukes i straffelovens regler om korrupsjon, men i disse tilfellene er det snakk om en "utilbørlig" fordel.

"III. Gjennomføringen av registreringsordningen

§ 12. Opplysninger til registeret skal meldes til Stortingets administrasjon innen én måned etter at nyvalgt Storting har trådt sammen. Innen 20 dager etter at registreringsfristen er utløpt etter nyvalg, skal registeret være tilgjengelig for allmennheten ved publisering på Stortingets nettsider.

Endring av, eller tillegg til tidligere registrerte opplysninger, skal meldes innen én måned etter at de nye opplysninger forelås. Vedkommende representants tidligere registrerte data arkiveres, og registeret oppdateres med de nye opplysninger innen ti dager etter at representanten har meldt fra om dem."

De tidsfrister for registrering som gjelder under dagens ordning, videreføres, men bestemmelsene foreslås samlet. Det er som nevnt innledningsvis representantene selv som har vært ansvarlige for å melde inn opplysninger og endringer til registeret. Dette vil gjelde også når ordningen gjøres obligatorisk. Stortingets administrasjon tar imot opplysningene, og sørger for en fortløpende oppdatering av registeret. Når opplysningene nå etter forslaget skal legges ut på Internett, er det viktig at endringer blir registrert så snart som mulig, slik at opplysningene til enhver tid gir et riktig bilde av representantenes verv og interesser. Det vil bli lagt opp til rutiner der påminnelse om å melde fra om endringer sendes representantene med jevne mellomrom.

Etter dagens regler utpeker *Presidentskapet* en egen registerfører blant Stortingets ansatte som utfører registreringene. Det foreslås at denne ordnin-

gen opphører, og at oppgaven på vanlig måte legges til Stortingets administrasjon.

"§ 13. Formular som benyttes til registreringen, skal godkjennes av Stortingets presidentskap."

Bestemmelsen om godkjenning av formular som representantene skal benytte ved registreringen, foreslås videreført. Når ordningen nå blir obligatorisk, er det naturlig at den formelle forankring et slikt formkrav gir, opprettholdes.

"§ 14. De registrerte opplysninger slettes fra det elektroniske registeret etter at vedkommende representant er gått ut av Stortinget, jf. § 12 første ledd."

Dagens regelverk inneholder enkelte bestemmelser om sletting som det ikke lenger er behov for å videreføre når konsesjonsplikten og meldeplikten som gjaldt etter den tidligere personregisterloven, er bortfalt, jf. personopplysningsloven §§ 31 og 33. Etter Presidentskapets syn er det ikke grunn til å gi særlige slettingsregler for skjemaer og andre dokumenter som ligger til grunn for registreringene. Disse papirdokumentene bør følge samme arkivregler som øvrige dokumenter i Stortinget. Når opplysningene nå foreslås lagt ut på Internett, vil opplysninger om tidligere representanter automatisk utgå innen samme frist som gjelder for publisering av nye opplysninger.

"IV. Ikrafttredelse"

Registreringsordningen trer i kraft fra 1. oktober 2009."

Presidentskapet foreslår at de nye reglene først trer i kraft fra 1. oktober 2009. Dels vil det ta noe tid å utvikle en teknisk løsning for publisering av opplysningene, dels er det hensiktsmessig at en obligatorisk ordning pålegges representantene fra starten av en valgperiode.

PRESIDENTSKAPETS TILRÅDING

Presidentskapet rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

A

I Stortingets forretningsorden gjøres følgende endring:

Ny § 60 a skal lyde:

Storingsrepresentantene skal registrere de verv og økonomiske interesser som fremgår av Reglement om

register for stortingsrepresentantenes økonomiske interesser, på den måte og under de vilkår som beskrevet i dette reglementet. Det samme gjelder vararepresentanter som møter fast for en innvalgt representant.

B

Reglement om register for stortingsrepresentantenes verv og økonomiske interesser skal lyde:

I Registerets formål og virkeområde

§ 1.

Formålet med registeret er å gi en samlet informasjon om stortingsrepresentantenes verv og økonomiske interesser som har berettiget interesse for allmennheten.

Registreringsplikten omfatter alle verv og interesser som nevnt i dette reglementets §§ 2 til 11. Bare eksistensen og arten av de forskjellige interesser skal oppgis, ikke beløp, verdi eller mengde.

Reglementet gjelder for alle innvalgte stortingsrepresentanter og vararepresentanter som er fast møtende.

II Registreringspliktige forhold

§ 2.

Verv i private eller offentlige selskapers og interesseorganisasjoners styrende organer, samt i statlig eller kommunalt organ. For det enkelte verv opplyses om det mottas godtgjørelse. Vervets art og navn på selskapet, organisasjonen eller organet oppgis. Ulønnede verv i politisk parti registreres ikke.

§ 3.

Selvstendig inntektsbringende virksomhet som utøves i tillegg til stortingsarbeidet, herunder f.eks. virksomhet som gårdbruker, lege, advokat, journalist, frittstående konsulentoppdrag etc. Arten av virksomheten oppgis.

Alle betalte oppdrag som nevnt i første ledd, og som representanten personlig tar del i omfattes, også om virksomheten/oppdraget formelt organiseres gjennom et selskap representanten eier selv, eller er medeier i.

Det angis særskilt om enkeltoppdrag, eller flere oppdrag innenfor samme kalenderår for samme oppdragsgiver, har gitt en godtgjørelse på mer enn kr 50 000,–.

§ 4.

Lønnet stilling eller engasjement som kommer i tillegg til vervet som representant. Stilling/engasjement om arbeids-/oppdragsgiver oppgis.

§ 5.

Avtaler om permisjon og avtaler av økonomisk karakter med tidligere arbeidsgiver, herunder avtaler om fortsatt lønnsutbetaling eller opprettholdelse av velferdsfordeler, pensjonsrettigheter og lignende i den tid vedkommende er medlem av Stortinget.

§ 6.

Ansettelse, engasjement eller lignende avtale med fremtidige arbeidsgivere eller oppdragsgivere – selv om ansettelsen, engasjementet eller oppdraget først vil få virkning etter at vedkommende representant har trådt ut av Stortinget.

§ 7.

Navn på selskaper, organisasjoner, institusjoner eller enkeltpersoner som yter vedkommende representant økonomisk støtte, herunder materielle fordele, sekretærbistand o.l., og som kommer i tillegg til de midler Stortinget eller vedkommende parti stiller til rådighet.

§ 8.

Fast eiendom som har betydelig verdi og som benyttes i næringsvirksomhet. Dette gjelder også når eiendommen tilhører et selskap representanten eier selv, eller er medeier i. Eiendommens betegnelse, og i hvilken kommune den ligger, oppgis.

Eiendom som i det vesentlige tjener som bolig eller fritidsbolig, registreres ikke etter denne bestemmelse. Det samme gjelder våningshus og driftsbygning på gårdsbruk.

§ 9.

Selskapsinteresser (aksjer, andeler m.v.) som overskrider én prosent av selskapskapitalen, og som vedkommende selv eier. Selskapets navn oppgis. Utbytte av selskapsinteressene oppgis ikke.

§ 10.

Reiser/besøk til utlandet hvor utgiftene ikke i sin helhet dekkes av statlige midler, av det parti representanten tilhører eller av representanten privat, når

reisen/besøket har tilknytning til vedkommendes virksomhet som representant. Hvem som bar utgiftene, navn på besøkslandet og tidspunkt for reisen oppgis.

§ 11.

Gave eller annen økonomisk fordel, verd mer enn 2 000 kroner, mottatt fra innenlandsk eller utenlandsk giver, når gaven/fordelen har tilknytning til vedkommendes virksomhet som representant. Giverens navn, fordelens art og tidspunktet for ytelsen oppgis.

III. Gjennomføringen av registreringsordningen

§ 12.

Opplysninger til registeret skal meldes til Stortingets administrasjon innen én måned etter at nyvalgt Storting har trådt sammen. Innen 20 dager etter at registreringsfristen er utløpt etter nyvalg, skal registeret være tilgjengelig for allmennheten ved publisering på Stortingets nettsider.

Endring av, eller tillegg til tidligere registrerte opplysninger, skal meldes innen én måned etter at de nye opplysninger forelå. Vedkommende representants tidligere registrerte data arkiveres og registeret oppdateres med de nye opplysninger innen ti dager etter at representanten har meldt fra om dem.

§ 13.

Formular som benyttes til registreringen, skal godkjennes av Stortingets presidentskap.

§ 14.

De registrerte opplysninger slettes fra det elektroniske registeret etter at vedkommende representant er gått ut av Stortinget, jf. § 12 første ledd.

C

Ikrafttredelse

Reglene under A og B trer i kraft fra 1. oktober 2009.

Oslo, i Stortingets presidentskap, den 27. november 2008

Thorbjørn Jagland

Carl I. Hagen

Inge Lønning

Berit Brørby

Ola T. Lånke

Ågot Valle